

Centraal Museum
Postadres
Postbus 2106
3500 GC Utrecht

Correspondentienummer
U-2025

Datum
28 oktober 2025

Betreft
Jubileum 2028-2029

Beste leden van Provinciale Staten van Utrecht en gemeenteraden van Amersfoort, Rhenen en Utrecht,

1528 en 1579 zijn iconische jaren in de geschiedenis van Utrecht. In die jaren hebben zich twee keerpunten in de Utrechtse (en Nederlandse) geschiedenis voorgedaan. In 2028 is het 500 jaar geleden dat de bisschop van Utrecht de heerschappij van 't Sticht (wat nu de provincie Utrecht is) overdroeg aan Karel V. Dat was tegelijkertijd een stap in de eenwording van de Nederlanden. In 2029 is het 450 jaar geleden dat de Unie van Utrecht is ondertekend; een belangrijke stap in het ontstaan van de Republiek der Zeven Provinciën, de voorloper van het huidige Nederland. Die keerpunten hebben aan actualiteit niet ingeboet.

Een viering van die keerpunten biedt de mogelijkheid om een geactualiseerde versie van deze geschiedenis te vertellen. Sinds het laatste grote jubileum van de Unie van Utrecht, in 1979, zijn historici anders naar deze tijd gaan kijken. Bovendien bieden de gebeurtenissen volop aanknopingspunten om het te gaan hebben over historische zaken die nog of weer actueel zijn, zoals politiek geweld, (godsdienst)vrijheid, zelfbeschikking, overheidsgezag en samenwerking.

Vorig jaar en dit jaar hebben we in de provincie Utrecht ervaring opgedaan hoe inspirerend het is om met een diverse groep van organisaties samen te werken. Voor verschillende doelgroepen hebben we op uiteenlopende wijzen een historische gebeurtenis als het tekenen van de Stichtse Landbrief (1375; 650 jaar geleden) toegankelijk en betekenisvol in het heden proberen te laten zijn. Dat hoeft niet altijd heel veel geld te kosten.

We schrijven u aan omdat u de opvolgers bent van de Staten van Utrecht en steden die tijdens deze keerpunten vertegenwoordigd waren in de Staten. Binnenkort blik u met elkaar in vergaderingen vooruit naar wat in 2026 gaat gebeuren. Wij willen u uitnodigen om in dat jaar met ons mee te denken over hoe we met elkaar (en anderen) in 2028 en 2029 aandacht kunnen geven aan deze historische keerpunten en hun actuele betekenis. Komend jaar kunnen we op basis van gezamenlijke ideeën dan komen tot inzicht in de capaciteit en financiering die daarvoor nodig is in 2027 (voorbereiding), 2028 en 2029.

Naast tentoonstellingen en publicaties valt onder andere te denken aan activiteiten met en in het onderwijs en bibliotheken en activiteiten die het verleden zichtbaar en invoelbaar maken in de hedendaagse omgeving.

Bovenal gaan we graag met u of leden van uw dagelijks bestuur, en andere organisaties, het gesprek aan over wat wij samen en met anderen kunnen organiseren om deze keerpunten aandacht te geven en te vieren.

We zien uit naar uw reactie!

Met vriendelijke groet,

Bart Rutten, directeur Centraal Museum

Arthur Kocken, vice-voorzitter
historische vereniging Oud Utrecht

Mede namens

Chantal Keijsper, directeur Het Utrechts Archief

Josien Paulides, directeur Catharijneconvent

Renger de Bruin, senior-onderzoeker Universiteit Utrecht

Erno de Groot, voorzitter oudheidkundige vereniging Flehite

Gerrit van Nieuwenhuizen, secretaris Historische Vereniging Oudheidkamer Rhenen en omstreken

Albo Helm, voorzitter stichting De Inktpot

Toine Pieters, Utrecht Time Machine